

Bośnia i Hercegowina

Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Radą Ministrów Bośni i Hercegowiny o sukcesji prawnej Bośni i Hercegowiny w stosunku do umów zawartych między Rzeczpospolitą Polską a Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii

z dnia 22 grudnia 2006 r. ([M.P. 2008 Nr 52, poz. 462](#))

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Sarajewie

Nr 430-113/06/87

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Bośni i Hercegowiny Sarajewo

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Sarajewie przesyła wyrazy szacunku Ministerstwu Spraw Zagranicznych Bośni i Hercegowiny i w nawiązaniu do rozmów przeprowadzonych na temat sukcesji w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Bośnią i Hercegowiną umów dwustronnych zawartych przez Polskę i byłą Jugosławię oraz mając na uwadze międzynarodowe zobowiązania prawne wynikające z przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej i stowarzyszenia Bośni i Hercegowiny z Unią Europejską, ma zaszczyt zaproponować w imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej zawarcie Porozumienia o sukcesji Bośni i Hercegowiny w stosunku do umów zawartych między Rzeczpospolitą Polską a Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii.

Z chwilą wejścia w życie porozumienia o sukcesji moc obowiązującą zachowają umowy dwustronne wymienione w [załączniku nr 1](#) do niniejszej noty. Umowy dwustronne wymienione w [załączniku nr 2](#) do niniejszej noty utracą moc obowiązującą z dniem wejścia w życie porozumienia o sukcesji.

Jeżeli Ministerstwo Spraw Zagranicznych zaakceptuje powyższą propozycję, Ambasada proponuje, aby niniejsza nota wraz z odpowiedzią na nią Ministerstwa Spraw Zagranicznych Bośni i Hercegowiny stanowiły Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Radą Ministrów Bośni i Hercegowiny o sukcesji prawnej Bośni i Hercegowiny w stosunku do umów zawartych między Rzeczpospolitą Polską a Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii, które wejdzie w życie z dniem otrzymania późniejszej noty dyplomatycznej informującej o spełnieniu przez państwa wewnętrznych wymogów prawnych niezbędnych do jego wejścia w życie.

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, by ponowić Ministerstwu Spraw Zagranicznych Bośni i Hercegowiny wyrazy najwyższego szacunku.

Sarajewo, dnia 3 listopada 2006 r.

Załącznik 1. do Porozumienia.

1 Umowa o Komunikacji Lotniczej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii, podpisana w Warszawie dnia 14 listopada 1955 r.

- 2 Porozumienie o współpracy naukowo-technicznej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii, podpisane w Warszawie dnia 14 listopada 1955 r.
- 3 Umowa o współpracy kulturalnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii, podpisana w Belgradzie dnia 6 lipca 1956 r.
- 4 Umowa o współpracy w dziedzinie polityki społecznej między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii wraz z Protokołem Dodatkowym, podpisana w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 r.
- 5 Umowa o ubezpieczeniu społecznym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii wraz z Protokołem Dodatkowym, podpisana w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 r.
- 6 Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii o obrocie prawnym w sprawach cywilnych i karnych, podpisana w Warszawie dnia 6 lutego 1960 r.
- 7 Porozumienie w sprawie wykonania Umowy o ubezpieczeniu społecznym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii, zawartej w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 r., podpisane w Belgradzie dnia 12 listopada 1961 r.
- 8 Protokół zmieniający Porozumienie o współpracy naukowo-technicznej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii, podpisane w Warszawie dnia 14 listopada 1955 r., podpisany w Belgradzie dnia 25 marca 1965 r.
- 9 Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych, podpisane w Warszawie dnia 9 maja 1967 r.
- 10 Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o międzynarodowych przewozach drogowych, podpisana w Warszawie dnia 18 grudnia 1969 r.
- 11 Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o współpracy w zakresie turystyki, podpisane w Belgradzie dnia 9 grudnia 1969 r.
- 12 Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wieloletniej współpracy w dziedzinie transportu, podpisana w Warszawie dnia 25 października 1979 r.
- 13 Konwencja Konsularna między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkową Radą Wykonawczą Skupszyny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii, podpisana w Warszawie dnia 2 grudnia 1982 r.
- 14 Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisana w Warszawie dnia 10 stycznia 1985 r.

Załącznik 2. do Porozumienia.

- 1 Traktat Koncyljacyjno-Arbitrażowy między Polską a Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców, podpisany w Genewie dnia 18 września 1926 r.
- 2 Umowa w sprawie ruchu telekomunikacyjnego między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii, podpisana w Belgradzie dnia 7 marca 1956 r.
- 3 Umowa w sprawie ruchu pocztowego między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii, podpisana w Belgradzie dnia 7 marca 1956 r.

- 4 Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii o współpracy w dziedzinie wykorzystania energii jądrowej dla celów pokojowych, podpisane w Warszawie dnia 4 kwietnia 1957 r.
- 5 Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii o współpracy w dziedzinie ochrony zdrowia, podpisane w Warszawie dnia 20 października 1957 r.
- 6 Umowa o wzajemnym zwolnieniu z opłat za świadczenia związane z ochroną zdrowia pracowników służby dyplomatycznej, podpisana w Warszawie dnia 29 października 1957 r.
- 7 Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii w sprawie utworzenia Polsko-Jugosłowiańskiego Komitetu Współpracy Gospodarczej, podpisane w Warszawie dnia 20 lutego 1958 r.
- 8 Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii o współpracy w dziedzinie weterynarii, podpisana w Warszawie dnia 5 maja 1960 r.
- 9 Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wieloletniej współpracy w dziedzinie produkcji i dostaw tlenku glinu, podpisana w Warszawie dnia 23 czerwca 1965 r.
- 10 Konwencja między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii w sprawie współpracy w zakresie ochrony roślin, podpisana w Belgradzie dnia 10 grudnia 1965 r.
- 11 Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o zmianach i uzupełnieniach „Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wieloletniej współpracy w dziedzinie produkcji i dostaw tlenku glinu” z dnia 23 czerwca 1965 r., podpisana w Warszawie dnia 12 kwietnia 1967 r.
- 12 Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o zmianach i uzupełnieniach Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wieloletniej współpracy w dziedzinie produkcji i dostaw tlenku glinu z dnia 23 czerwca 1965 r., podpisane w Belgradzie dnia 2 kwietnia 1971 r.
- 13 Porozumienie między Głównym Komitetem Kultury Fizycznej i Turystyki Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkiem Kultury Fizycznej Jugosławii o współpracy w dziedzinie sportu i kultury fizycznej, podpisana w Zagrzebiu dnia 13 grudnia 1973 r.
- 14 Układ Płatniczy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii, podpisany w Warszawie dnia 18 listopada 1974 r.
- 15 Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o zmianach i uzupełnieniach Umowy z dnia 23 czerwca 1965 r. o wieloletniej współpracy w dziedzinie produkcji i dostaw tlenku glinu, podpisane w Belgradzie dnia 10 stycznia 1977 r.

Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii o obrocie prawnym w sprawach cywilnych i karnych, podpisana w Warszawie dnia 6 lutego 1960 r

z dnia 6 lutego 1960 r. ([Dz.U. 1963 Nr 27, poz. 162](#))

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 6 lutego 1960 roku podpisana została w Warszawie Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii o obrocie prawnym w sprawach cywilnych i karnych o następującym brzmieniu dosłownym:

UMOWA MIĘDZY POLSKĄ RZECZYPOSPOLITĄ LUDOWĄ A FEDERACYJNĄ LUDOWĄ REPUBLIKĄ JUGOSŁAWII O OBROCIE PRAWNYM W SPRAWACH CYWILNYCH I KARNYCH

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Federacyjna Ludowa Republika Jugosławii w dążeniu do uregulowania w duchu przyjaźni i współpracy wzajemnego obrotu prawnego postanowiły zawrzeć Umowę o obrocie prawnym w sprawach cywilnych i karnych.

W tym celu Pełnomocnicy obu Umawiających się Stron, a mianowicie:

ze strony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Kazimierz ZAWADZKI, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

ze strony Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii

Dr France HOČEVAR, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Część I. Postanowienia ogólne.

Artykuł 1

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony swobodny dostęp do sądów oraz mogą występować przed nimi i korzystać z ochrony prawnej osoby i majątku na tych samych warunkach co obywatele tej Umawiającej się Strony.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Artykuł 2 Sądy Umawiających się Stron porozumiewają się za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z jednej strony oraz sekretariatów stanu do spraw sądownictwa Republik Ludowych Serbii, Chorwacji, Słowenii, Bośni i Hercegowiny, Macedonii i Czarnogóry z drugiej strony, jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej.

Artykuł 3

1. Sądy Umawiających się Stron we wzajemnym obrocie przewidzianym w niniejszej Umowie posługują się językiem polskim lub serbo-chorwackim, słoweńskim i macedońskim, jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej.

2. Dokumenty i pisma wystawiane przez sądy jednej Umawiającej się Strony na wniosek sądów drugiej Umawiającej się Strony sporządza się w języku Strony wezwanej.

Artykuł 4 Postanowienia niniejszej Umowy dotyczące sądów stosuje się odpowiednio również do innych organów, które według prawa swego Państwa właściwe są w sprawach cywilnych i karnych.

Artykuł 5 Ministerstwo Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Sekretariat Związkowej Rady Wykonawczej do Spraw Sądownictwa Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii udzielają sobie na wniosek tekstów przepisów, które obowiązują lub obowiązywały na obszarze ich Państwa, a w razie potrzeby także informacji co do określonych zagadnień prawnych.

Część II. Sprawy cywilne.

Rozdział 1. Zwolnienie od zabezpieczenia kosztów procesu i opłat sądowych.

Artykuł 6

1. Od obywateli jednej Umawiającej się Strony, występujących w charakterze stron przed sądami drugiej Umawiającej się Strony, nie można żądać zabezpieczenia kosztów procesu ani składania zaliczki na opłaty sądowe z tego powodu, że są cudzoziemcami lub że nie mają na obszarze tej Strony miejsca zamieszkania ani pobytu - jeżeli na obszarze jednej z Umawiających się Stron posiadają miejsce zamieszkania lub stałego pobytu.

2. Jednakże zaliczki na koszty, którą strona obowiązana jest złożyć w toku postępowania, można żądać od obywateli drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach i w takim samym zakresie jak od obywateli własnych.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Artykuł 7

1. Jeżeli osoba, która w myśl artykułu 6 była zwolniona od złożenia zabezpieczenia kosztów procesu lub zaliczki na opłaty sądowe, zostanie prawomocnym i wykonalnym orzeczeniem sądu zobowiązana do pokrycia kosztów procesu lub uiszczenia opłat sądowych, wówczas na wniosek orzeczenie to podlega wykonaniu na obszarze drugiej Umawiającej się Strony co do wspomnianych kosztów i opłat - niezależnie od wykonania tego orzeczenia co do roszczenia głównego.

2. Wniosek o zapłatę kosztów procesu składa strona, na rzecz której zostały one zasądzone, wniosek zaś o uiszczenie kosztów i opłat sądowych - sąd, któremu one przypadają. Wniosek składa się w sposób określony w artykule 53 ustępy 1 i 2.

3. Do wniosku dołącza się:

a)

uwierzytelniony odpis tej części orzeczenia, która dotyczy kosztów procesu lub opłat sądowych, wraz z poświadczeniem prawomocności i wykonalności;

b)

tłumaczenie dokumentu wymienionego w punkcie a) na język Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być wykonane. Tłumaczenie powinno być poświadczone w sposób określony w artykule 53 ustęp 3 punkt d).

4. Orzeczenie, o którym mowa w ustępie 1, wykonuje się jak orzeczenie sądu własnego, bez uprzedniego wysłuchania stron.

5. Pobrane koszty i opłaty sądowe przekazuje się przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu Umawiającej się Strony, od której sądu pochodził wniosek o wykonanie.

Rozdział 2. Zwolnienie od kosztów i opłat sądowych.

Artykuł 8 Obywatele jednej Umawiającej się Strony korzystają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony ze zwolnienia od kosztów i opłat sądowych oraz z bezpłatnego zastępstwa procesowego na tych samych warunkach i w takim samym zakresie jak jej obywatele.

Artykuł 9

1. Dla uzyskania uprawnień określonych w artykule 8 należy złożyć odpowiednie zaświadczenie właściwego organu miejsca stałego pobytu wnioskodawcy.

2. Jeżeli wnioskodawca nie ma na obszarze żadnej z Umawiających się Stron miejsca stałego pobytu, wystarcza zaświadczenie przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego Umawiającej się Strony, której jest on obywatelem.

Artykuł 10

1. Organ właściwy do wydawania zaświadczeń określonych w artykule 9 ustęp 1 może zwrócić się do organów drugiej Umawiającej się Strony o wyjaśnienie co do dochodów i stanu majątkowego wnioskodawcy.

2. Sąd, który ma rozpoznać wniosek o przyznanie uprawnień określonych w artykule 8, może w granicach swej właściwości sprawdzać otrzymane zaświadczenia i wyjaśnienia oraz zwrócić się w razie potrzeby o dodatkowe dane.

Artykuł 11

1. Jeżeli obywatel którejkolwiek z Umawiających się Stron, posiadający na obszarze jednej Strony miejsce stałego pobytu, pragnie skorzystać przed sądem drugiej Strony z uprawnień określonych w artykule 8, może wniosek w tej sprawie zgłosić bezpośrednio w tym sądzie albo w sądzie powiatowym właściwym ze względu na miejsce swego stałego pobytu, który przesyła ten wniosek właściwemu sądowi drugiej Umawiającej się Strony.

2. Wniosek i załączniki należy sporządzić w języku Umawiającej się Strony, której sąd ma rozpatrzyć wniosek, albo dołączyć do nich poświadczony tłumaczenie na ten język.

Rozdział 3. Udzielenie pomocy prawnej i dokonywanie doręczeń.

Artykuł 12

1. Sądy Umawiających się Stron na wniosek udzielają sobie pomocy prawnej i dokonują doręczeń w sprawach cywilnych spornych i niespornych.

2. Wniosek powinien wymieniać przedmiot sprawy, imiona i nazwiska stron, ich obywatelstwo, zawód, miejsce zamieszkania lub pobytu oraz imiona i nazwiska ich przedstawicieli. Ponadto we wniosku o doręczenie należy wskazać adres odbiorcy i rodzaj pism podlegających doręczeniu, we wniosku zaś o udzielenie pomocy prawnej - okoliczności podlegające stwierdzeniu oraz w razie potrzeby pytania, jakie należy zadać osobie przesłuchiwanej.

Artykuł 13

1. Na wnioskach i innych pismach pochodzących od sądów Umawiających się Stron konieczne jest umieszczenie podpisu i pieczęci sądu, który je sporządził. Uwierzytelnienie ich jest zbędne.

2. Wnioski sporządza się w formie przewidzianej przez prawo Strony wzywającej. Jeżeli prawo Strony wezwanej uzależnia załatwienie wniosku od spełnienia szczególnych warunków, sąd wezwany może zwrócić się o uzupełnienie wniosku.

Artykuł 14

1. Załatwienie wniosku następuje zgodnie z prawem Strony wezwanej. Jednakże należy uwzględnić prośbę sądu wzywającego o zastosowanie szczególnego sposobu dokonania czynności, jeżeli to nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa Strony wezwanej.

2. Sąd wezwany przy załatwianiu wniosku o udzielenie pomocy prawnej stosuje w miarę potrzeby takie same środki przymusu jak przy załatwianiu tego rodzaju wniosków sądów swego Państwa. Środków przymusu nie stosuje się, jeżeli chodzi o osobiste stawiennictwo stron w postępowaniu spornym.

Artykuł 15

1. Jeżeli sąd wezwany nie jest właściwy, przekazuje wniosek sądowi właściwemu i zawiadamia o tym sąd wzywający.

2. Sąd wezwany na prośbę sądu wzywającego zawiadamia go w odpowiednim czasie o miejscu i terminie dokonania czynności; zawiadomienie to przesyła się bezpośrednio.

3. W przypadku gdy wniosek nie został załatwiony, sąd wezwany zawiadamia o tym niezwłocznie sąd wzywający ze wskazaniem przyczyn.

Artykuł 16 Przy załatwianiu wniosku o doręczenie pism sądowych stosuje się prawo swego Państwa. Jeżeli pisma podlegające doręczeniu nie zostały sporządzone w języku Strony wezwanej albo nie dołączono do nich tłumaczenia na ten język, wówczas sąd wezwany doręczy pisma adresatowi, jeżeli ten przyjmie je dobrowolnie.

Artykuł 17 Jako dowód doręczenia służy pismo opatrzone datą, podpisem doręczającego i odbiorcy oraz pieczęcią sądu albo poświadczenie sądu wezwanego, stwierdzające fakt, sposób i datę doręczenia. Doręczenie może być potwierdzone również na jednym egzemplarzu pisma podlegającego doręczeniu, jeżeli w tym celu przesłano je w dwóch egzemplarzach.

Artykuł 18 Jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej, postępowanie w przedmiocie wykonania wniosku o udzielenie pomocy prawnej lub dokonanie doręczenia jest bezpłatne i nie można żądać uiszczenia opłat ani kosztów za dokonanie czynności związanych z jego załatwieniem.

Artykuł 19 Załatwienia wniosku można odmówić, jeżeli Strona wezwana uzna, że mogłoby to zagrozić jej suwerenności lub bezpieczeństwu.

Rozdział 4. Normy kolizyjne.

. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych.

Artykuł 20

1. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osoby fizycznej ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której osoba ta jest obywatelem.

2. Zdolność osoby prawnej ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się siedziba tej osoby.

. Ubezwłasnowolnienie.

Artykuł 21 Dla ubezwłasnowolnienia właściwe są prawo i sądy Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca być ubezwłasnowolnioną.

. Opieka i kuratela.

Artykuł 22 Jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej, w sprawach opieki i kurateli właściwe są prawo i organy Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

Artykuł 23

1. Jeżeli na obszarze jednej Umawiającej się Strony konieczne jest wydanie przez organ opiekuńczy zarządzeń w interesie obywatela drugiej Umawiającej się Strony, posiadającego miejsce zamieszkania lub pobytu bądź mienie na obszarze Strony, gdzie zarządzenia takie należy wydać, wówczas właściwy organ tej Strony zawiadomi o tym niezwłocznie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny Umawiającej się Strony, której obywatelem jest ta osoba.

2. W przypadkach nie cierpiących zwłoki, organ opiekuńczy może jednocześnie z zawiadomieniem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego drugiej Umawiającej się Strony wydać niezbędne zarządzenia tymczasowe. Zarządzenia te pozostają w mocy do czasu wydania przez właściwy organ Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca ograniczoną zdolność do czynności prawnych odpowiedniego orzeczenia i zawiadomienia o tym organu, który wydał te zarządzenia.

3. Zarządzenia wymienione w ustępie 2 można wydać także w interesie osoby nie znanej z miejsca pobytu, która nie ma swego przedstawiciela.

Artykuł 24

1. Organ opiekuńczy Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba potrzebująca opieki lub kurateli, może zwrócić się do właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony o ustanowienie opieki lub kurateli, a także o wydanie zarządzeń w interesie tej osoby, jeżeli miejsce jej stałego pobytu lub majątek znajduje się na obszarze tej Strony. Organ wezwany zawiadamia bezpośrednio organ wzywający o wydanych zarządzeniach.

2. Wezwany organ opiekuńczy stosuje prawo swego Państwa, jest jednak obowiązany w zakresie oceny zdolności prawnej lub zdolności do czynności prawnych stosować prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba podlegająca opiece lub kurateli.

3. Jeżeli nad osobą posiadającą obywatelstwo jednej Umawiającej się Strony została ustanowiona opieka lub kuratela, a następnie osoba ta zmieni miejsce stałego pobytu i znajdzie się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas organ, który ustanowił opiekę lub kuratelę, może żądać od organu tej Strony dalszego jej sprawowania.

. Sprawy małżeńskie.

Artykuł 25

1. Forma zawarcia małżeństwa podlega prawu Umawiającej się Strony, przed której organem małżeństwo zostaje zawarte.

2. Materialne przesłanki ważności małżeństwa ocenia się dla każdej z osób zawierających małżeństwo według prawa Umawiającej się Strony, której osoba ta jest obywatelem. Jednakże postanowienia prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze małżeństwo zostaje zawarte, o przeszkodach wynikających z istnienia poprzedniego małżeństwa, pokrewieństwa, choroby umysłowej i braku zdolności do kierowania swym postępowaniem stosuje się również do obywateli drugiej Umawiającej się Strony.

3. Jeżeli osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo przed organem jednej Umawiającej się Strony są obywatelami drugiej Umawiającej się Strony i mają miejsce zamieszkania na jej obszarze, wówczas prawo tej Strony stosuje się również do formy zawarcia małżeństwa.

Artykuł 26

1. Prawa i obowiązki małżonków oraz ich stosunki majątkowe podlegają prawu Umawiającej się Strony, której są oni obywatelami.

2. Jeżeli jeden z małżonków jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś obywatelem drugiej Strony, stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze mają oni wspólne miejsce zamieszkania lub mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania.

3. Do rozpoznawania spraw dotyczących praw i obowiązków małżonków oraz ich stosunków majątkowych właściwe są sądy Umawiającej się Strony, której prawo stosuje się zgodnie z postanowieniami ustępów 1 i 2.

Artykuł 27

1. W sprawach o ustalenie istnienia, nieistnienia, o rozwiązanie i unieważnienie małżeństwa właściwe są prawo i sądy Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w chwili wniesienia pozwu. Jeżeli obaj małżonkowie mają miejsce zamieszkania na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, właściwe są również sądy tej Strony, jednakże rozwód może być wówczas orzeczony tylko na podstawie przyczyn przewidzianych przez prawo zarówno jednej, jak i drugiej Umawiającej się Strony.

2. Małżeństwo zawarte przez obywateli jednej Umawiającej się Strony przed organem drugiej Umawiającej się Strony może być uznane za nieważne, jeżeli przesłanki jego nieważności przewidziane są zarówno przez prawo Umawiającej się Strony, przed której organem małżeństwo zostało zawarte, jak i przez prawo Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie.

3. Jeżeli w chwili wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia, nieistnienia, o rozwiązanie lub unieważnienie małżeństwa jeden z małżonków jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, wówczas do rozpoznania powództwa właściwy jest sąd Strony, na obszarze której zamieszkują oboje małżonkowie, Sąd tej Strony stosuje prawo swego Państwa.

. Stosunki prawne między rodzicami a dziećmi.

Artykuł 28 Stosunki prawne między rodzicami a dziećmi oraz ustalenie i zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa podlegają prawu Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

Artykuł 29

1. Do orzekania o stosunkach prawnych wymienionych w artykule 28 właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

2. Jeżeli obie strony mają miejsce zamieszkania na obszarze jednej z Umawiających się Stron, właściwy jest również sąd tej Strony.

. Przynależność.

Artykuł 30

1. Jeżeli przysposabiający jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, przysposobiany zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, dla przysposobienia i jego rozwiązania

konieczne jest zachowanie materialnych warunków przewidzianych przez prawo obu Umawiających się Stron.

2. Do orzekania o przysposobieniu i jego rozwiązaniu właściwy jest organ Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiany. Jeżeli przysposabiany i przysposabiający zamieszkują na obszarze Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiający, właściwy jest również organ tej Strony.

. Uznanie osób zaginionych za zmarłe i stwierdzenie zgonu.

Artykuł 31

1. Do uznania osoby zaginionej za zmarłą i stwierdzenia zgonu właściwe są prawo i sąd Umawiającej się Strony, której obywatelem była ta osoba w chwili zaginięcia.

2. Sąd jednej Umawiającej się Strony może uznać za zmarłego lub stwierdzić zgon Obywatela drugiej Umawiającej się Strony:

a)

na wniosek osoby pragnącej zrealizować w odniesieniu do mienia nieruchomości osoby zaginionej znajdującego się na obszarze Umawiającej się Strony, której sąd ma wydać orzeczenie - swoje prawa do spadku lub prawa wynikające ze stosunków majątkowych między małżonkami;

b)

na wniosek małżonka zainteresowanego w ustaleniu istnienia lub nieistnienia małżeństwa, jeżeli w chwili składania wniosku zamieszkiwał on na obszarze Umawiającej się Strony, której sąd ma wydać orzeczenie, ostatecznie zaś wspólne miejsce zamieszkania małżonków znajdowało się na obszarze tejże Strony.

3. Uznanie osoby zaginionej za zmarłą lub stwierdzenie jej zgonu w myśl ustępu 2 może nastąpić na warunkach przewidzianych przez prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem była osoba zaginiona, bądź też przez prawo Strony, której sąd orzeka.

4. Orzeczenie przewidziane w ustępie 2 będzie miało skutki prawne tylko na obszarze tej Umawiającej się Strony, której sąd wyda orzeczenie.

5. Na wniosek zainteresowanej osoby sąd, który wydał orzeczenie wymienione w ustępie 2, uchyli je lub zmieni w razie potrzeby, jeżeli sąd właściwy w myśl ustępu 1 wyda orzeczenie merytoryczne w tej sprawie.

. Forma czynności prawnej.

Artykuł 32

1. Do formy czynności prawnej stosuje się prawo państwa, którego prawo właściwe jest dla samej czynności, wystarczy jednak zachowanie formy przewidzianej przez prawo obowiązujące w miejscu dokonania czynności.

2. Forma czynności prawnej dotyczącej nieruchomości podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której obszarze nieruchomość jest położona.

. Sprawy majątkowe.

Artykuł 33 W sprawach dotyczących nieruchomości, łącznie z najmem i dzierżawą, właściwe są prawo i sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze położona jest nieruchomość.

Artykuł 34

1. Dla zobowiązań z umów, z wyjątkiem zobowiązań dotyczących nieruchomości, właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze umowę zawarto, chyba że uczestnicy stosunku zobowiązaniowego umówili się, iż stosuje się inne prawo. Do rozpoznawania powyższych stosunków właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze zamieszkuje pozwany, chyba że umówiono się inaczej.

2. Dla zobowiązań powstałych z czynów niedozwolonych właściwe jest prawo i sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze nastąpił czyn. Poszkodowany może wnieść powództwo również do sądu Umawiającej się Strony, na której obszarze ma miejsce zamieszkania pozwany lub do sądu Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się majątek pozwanego.

. Sprawy spadkowe.

Artykuł 35

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą dokonywać rozporządzeń ostatniej woli (dalej zwanych "testament") w stosunku do mienia znajdującego się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

2. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą nabywać na obszarze drugiej Umawiającej się Strony prawa majątkowe w drodze dziedziczenia z mocy ustawy lub testamentu na tych samych warunkach i w tym samym zakresie jak obywatele tej Strony.

Artykuł 36 Stosunki prawne w zakresie dziedziczenia podlegają prawu Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

Artykuł 37 Zdolność do sporządzenia lub odwołania testamentu oraz skutki prawne wad oświadczeń woli w testamencie ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w czasie sporządzenia lub odwołania testamentu.

Artykuł 38 Forma sporządzenia lub odwołania testamentu podlega prawu Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili jego sporządzenia lub odwołania. Wystarczy jednak zachowanie prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze testament został sporządzony lub odwołany.

Artykuł 39

1. Jeżeli na obszarze jednej Umawiającej się Strony znajduje się spadek po obywatelu drugiej Umawiającej się Strony, sąd zastosuje na wniosek lub z urzędu niezbędne środki dla zabezpieczenia i zarządzania spadkiem.

2. Środki przewidziane w ustępie 1 sąd zastosuje zgodnie z prawem swego Państwa. Jednakże na prośbę sądu drugiej Umawiającej się Strony należy zastosować środki szczególne, jeżeli to nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa Strony wezwanej.

3. Jeżeli w miejscowości, gdzie znajduje się spadek, jest siedziba przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca, środki wymienione w ustępie 1 stosuje się z jednoczesnym powiadomieniem o tym przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego.

4. W innych przypadkach należy niezwłocznie powiadomić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny o środkach zastosowanych w celu zabezpieczenia i zarządzania spadkiem. Na wniosek przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego zarządzenia wydane w przedmiocie zastosowania tych środków można zmienić lub uchylić, jeżeli nie naruszy to praw osób trzecich.

Artykuł 40 Otwarcia i ogłoszenia testamentu dokonuje sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze testament się znajduje. Jeżeli zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy nie jest

właściwy sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze ogłoszono testament, wówczas uwierzytelniony odpis testamentu oraz protokołu o jego stanie i treści, a zależnie od okoliczności również protokół o jego ogłoszeniu, przekazuje się sądowi Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca, właściwemu dla postępowania spadkowego, na prośbę sądu tej Strony można przekazać również oryginał testamentu.

Artykuł 41 Uwierzytelniony odpis testamentu przechowywanego w sądzie Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca, zostanie wydany na wniosek sądowi właściwemu do zabezpieczenia spadku.

Artykuł 42 Do orzekania w sprawach nieruchomości spadkowych i rozstrzygania o spornych roszczeniach dotyczących spadku, zachowku lub zapisu w odniesieniu do nieruchomości właściwe są sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze nieruchomość jest położona.

Artykuł 43

1. Do orzekania w sprawach ruchomości spadkowych i rozstrzygania o spornych roszczeniach dotyczących spadku, zachowku lub zapisu w odniesieniu do ruchomości właściwe są sądy Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

2. Jeżeli jednak spadkodawca, będący obywatelem jednej Umawiającej się Strony, miał ostatnie miejsce zamieszkania na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, spadkobiercy, osoby uprawnione do zachowku lub zapisobiercy, zamieszkujący na obszarze tej Umawiającej się Strony, mogą w terminie przewidzianym w artykule 46 ustęp 1 złożyć wniosek o przeprowadzenie przez sąd tej Strony postępowanie w sprawie ruchomości spadkowych, znajdujących się na obszarze tej Strony. Wniosek ten należy uwzględnić, jeżeli żaden z pozostałych spadkobierców, osób uprawnionych do zachowku lub zapisobierców nie zgłosi sprzeciwu w ciągu trzech miesięcy po upływie terminu przewidzianego w artykule 46 ustęp 1. Jeżeli nie zgłoszono takiego sprzeciwu, sądy tej Umawiającej się Strony są właściwe również do rozstrzygania o spornych roszczeniach dotyczących spadku.

3. W przypadkach, w których wykonanie orzeczenia wydanego przez sąd właściwy w myśl ustępu 1 nie jest możliwe, właściwy jest również sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze znajdują się ruchomości spadkowe.

4. Jeżeli na podstawie ustępu 2 w przedmiocie ruchomości spadkowych orzekać, ma sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze znajdują się te ruchomości, stosuje się materialne prawo spadkowe Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca, i to zarówno w postępowaniu w sprawie ruchomości spadkowych, jak i przy rozstrzyganiu o spornych roszczeniach dotyczących spadku.

Artykuł 44 Jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej, sądy Umawiających się Stron, na prośbę właściwych sądów Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca, przekazują ruchomości spadkowe tej Stronie dla przeprowadzenia postępowania w myśl artykułu 43 ustęp 1.

Artykuł 45

1. Na wniosek spadkobiercy, osoby uprawnionej do zachowku lub zapisobiercy, będącego obywatelem Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się spadek lub przebywającego na obszarze tej Strony, sąd może zatrzymać spadek lub odpowiednią jego część, dopóki właściwy sąd Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca, nie rozstrzygnie prawomocnie o roszczeniach spadkobiercy, osoby uprawnionej do zachowku lub zapisobiercy.

2. Takie same środki może zastosować sąd również na wniosek wierzyciela spadkodawcy, będącego obywatelem Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się spadek, lub

przebywającego na jej obszarze, jeżeli wierzyciel ten zgłosi swoje roszczenia i w razie potrzeby spowoduje wszczęcie postępowania w sprawie ich stwierdzenia.

Artykuł 46

1. Celem zgłoszenia roszczeń przez osoby wymienione w artykule 45 oraz przez pozostałych spadkobierców, osoby uprawnione do zachowku, zapisobierców i wierzycieli sąd wyznaczy termin od trzech do sześciu miesięcy, w którym roszczenia tych osób powinny być zgłoszone i w razie potrzeby wszczęte postępowanie o ich stwierdzenie. Jeżeli w powyższym terminie roszczenia te nie zostaną zgłoszone ani nie zostanie wszczęte postępowanie w sprawie ich stwierdzenia, nie można na podstawie postanowień artykułu 45 odmówić przekazania ruchomości spadkowych.

2. Uwierzytelniony odpis orzeczenia o wyznaczeniu terminu należy przesać przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca.

Artykuł 47 Każda Umawiająca się Strona zastrzega sobie, aby przed przekazaniem ruchomości spadkowych zostały uiszczone wszelkie podatki i opłaty obciążające spadek na podstawie jej prawa.

Artykuł 48 Prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się mienie spadkowe, rozstrzyga, co należy uważać za mienie ruchome lub nieruchome.

Rozdział 5. Uznawanie i wykonywanie orzeczeń i ugód sądowych w sprawach cywilnych.

Artykuł 49

1. Umawiające się Strony uznają i wykonują na swoim obszarze następujące orzeczenia wydane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony:

a)

prawomocne i wykonalne orzeczenia sądów w sprawach cywilnych oraz ugody zawarte przed sądami w takich sprawach, z wyjątkiem orzeczeń dotyczących upadłości lub układów sądowych zawartych w postępowaniu upadłościowym lub poza nim;

b)

prawomocne i wykonalne orzeczenia sądów w sprawach karnych, dotyczące roszczeń majątkowych;

c)

prawomocne i wykonalne orzeczenia sądów polubownych (arbitraże i arbitrazne komisje) w sprawach majątkowych oraz zawarte przed nimi w takich sprawach ugody - jeżeli co najmniej jedna ze stron jest organizacją gospodarczą posiadającą osobowość prawną.

2. Przez sprawy cywilne rozumie się także sprawy handlowe, przez sądy zaś również sądy gospodarcze. W dalszych postanowieniach niniejszego rozdziału przez orzeczenia rozumie się orzeczenia wymienione w ustępie 1 oraz ugody wymienione w ustępie 1 punkty a) i c).

Artykuł 50

1. Orzeczenia wymienione w artykule 49 ustęp 1 punkty a) i b) uznaje się i wykonuje pod warunkiem, że:

a)

według prawa - z uwzględnieniem postanowień niniejszej Umowy - Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być uznane i wykonane, sąd tej Strony nie był wyłącznie właściwy do rozpoznania danej sprawy;

b)

orzeczenie jest prawomocne i wykonalne zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, na której obszarze zostało wydane;

c)

uznanie lub wykonanie orzeczenia nie będzie sprzeczne z porządkiem publicznym i podstawowymi zasadami prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie to ma być uznane lub wykonane;

d)

w razie wydania wyroku zaocznego strona, która nie brała udziału w postępowaniu i przegrała proces, była zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, na której obszarze wydano wyrok, prawidłowo i we właściwym czasie wezwana do uczestniczenia w sporze;

e)

w sporze między tymi samymi stronami i co do tego samego przedmiotu sąd powszechny lub polubowny Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie podlega uznaniu lub wykonaniu, nie wydał wcześniej prawomocnego orzeczenia.

2. Orzeczenie, przy którego wydaniu nie zastosowano prawa jednej z Umawiających się Stron, które należało zastosować, będzie uznane i wykonane tylko wówczas, jeżeli zastosowane prawo nie różni się co do istoty od prawa Umawiającej się Strony, której sąd ma uznać lub wykonać orzeczenie.

Artykuł 51 Orzeczenia wymienione w artykule 49 ustęp 1 punkt c) (arbitrazne odłuke) uznaje się i wykonuje na warunkach przewidzianych w artykule 50 oraz jeżeli:

a)

orzeczenie opiera się na pisemnym zapisie na sąd polubowny co do określonego sporu lub przyszłych sporów;

b)

orzeczenie wydał sąd przewidziany we wspomnianym zapisie na sąd polubowny;

c)

zapis na sąd polubowny co do określonego sporu lub przyszłych sporów jest ważny według prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być wykonane. Przez prawo rozumie się również przepisy międzynarodowego prawa prywatnego.

Artykuł 52 Mimo spełnienia warunków przewidzianych w artykułach 50 i 51 orzeczenie sądu polubownego nie będzie wykonane, jeżeli:

a)

strona, przeciwko której ma być wykonane orzeczenie, nie miała możliwości uczestniczenia w postępowaniu wskutek popełnionych w nim uchybień;

b)

sąd przekroczył granice swojej właściwości określone w zapisie na sąd polubowny.

Artykuł 53

1. Wniosek o wykonanie orzeczenia może być złożony przez stronę bądź bezpośrednio we właściwym sądzie, bądź za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego.

2. Wniosek może być złożony również w sądzie, który rozpoznawał sprawę w pierwszej instancji. Sąd ten przekazuje wniosek sądowi drugiej Umawiającej się Strony, właściwemu do wykonania orzeczenia.

3. Do wniosku o wykonanie należy dołączyć odpowiednio:

a)

uwierzytelniony odpis orzeczenia wraz z poświadczeniem prawomocności i wykonalności;

b)

dowód, że strona, która nie brała udziału w postępowaniu i przegrała proces, była, zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, na której obszarze wydano wyrok, prawidłowo i we właściwym czasie wezwana do uczestniczenia w sporze;

c)

dowód, że sprawa należy do właściwości sądu polubownego - jeżeli żąda się wykonania orzeczenia takiego sądu;

d)

tłumaczenie orzeczenia oraz innych dokumentów, wymaganych zgodnie z postanowieniami niniejszego ustępu, na język Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być wykonane. Tłumaczenie powinno być poświadczane przez tłumacza przysięgłego (sądowego) lub przez inny właściwy organ.

Artykuł 54

1. Jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej, do zezwolenia na wykonanie orzeczenia oraz do postępowania egzekucyjnego stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być wykonane.

2. Sąd rozstrzygający o zezwoleniu na wykonanie ogranicza się do stwierdzenia, czy zostały spełnione warunki wynikające odpowiednio z postanowień artykułów 50-52. Nie narusza to uprawnień sądu do żądania od stron dodatkowych uzupełnień i wyjaśnień.

3. Jednakże dla udowodnienia, że roszczenie objęte orzeczeniem zostało już zaspokojone, dłużnik może podnosić przeciwko zezwoleniu na wykonanie tego orzeczenia oprócz zarzutów przewidzianych przez prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze prowadzi się egzekucję, również zarzuty dopuszczalne według prawa Strony, której sąd wydał orzeczenie.

Artykuł 55

1. Umawiające się Strony uznają na swoim obszarze orzeczenia sądowe dotyczące spraw z zakresu prawa osobowego (statusu personalnego) ich obywateli, wydane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli spełnione będą warunki przewidziane w artykule 50 ustęp 1 punkty a), b), d) i e) oraz ustęp 2, orzeczenie zaś nie jest sprzeczne z przepisami stosowanymi przy orzekaniu o takich stosunkach prawnych na obszarze Umawiającej się Strony, która ma uznać orzeczenie.

2. Orzeczenia dotyczące spraw z zakresu prawa osobowego (statusu personalnego) obywateli państwa trzeciego uznaje się tylko wówczas, jeżeli orzeczenia takie są uznawane w ich państwie.

Artykuł 56

1. Uznania orzeczeń w sprawach z zakresu prawa osobowego może domagać się każdy, kto jest tym prawnie zainteresowany.

2. Do uznania orzeczeń w sprawach z zakresu prawa osobowego stosuje się odpowiednio postanowienia artykułów 53 i 54 ustęp 1.

3. Prawomocne orzeczenia sądowe, wydane na obszarze jednej Umawiającej się Strony w zakresie prawa osobowego (statusu personalnego) jej obywateli, uznaje się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony bez uprzedniego badania.

Artykuł 57

1. Orzeczenia uznane na podstawie artykułu 55 posiadają taką samą moc prawną jak orzeczenia sądów własnych.

2. Na podstawie orzeczeń wymienionych w artykule 55 ustęp 1 dokonuje się wpisów w aktach stanu cywilnego na wniosek zainteresowanej osoby lub właściwego organu Umawiającej się Strony, na której obszarze wydano orzeczenie.

Artykuł 58 Postanowienia artykułów 55-57 stosuje się również do orzeczeń, które stały się prawomocne przed wejściem w życie niniejszej Umowy.

Część III. Dokumenty.

. Wymiana i dostarczanie dokumentów stanu cywilnego.

Artykuł 59

1. Każda Umawiająca się Strona przekazuje drugiej Umawiającej się Stronie bez opłat i kosztów odpisy zupełne akt stanu cywilnego obywateli tej Strony. Dokumenty te doręcza się przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu.
2. Odpisy aktów zgonu przesyła się niezwłocznie, inne zaś odpisy zbiorczo w końcu każdego kwartału.

Artykuł 60

1. Obie Umawiające się Strony na wniosek przekazują sobie dla celów urzędowych odpisy zupełne akt stanu cywilnego bez opłat i kosztów.
2. Wnioski przesyła się do właściwych organów za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego.

. Uwierzelnianie i moc dokumentów.

Artykuł 61

1. Dokumenty publiczne, które na obszarze jednej z Umawiających się Stron zostały w przepisanej formie sporządzone lub wydane przez sąd albo inny organ państwowy w granicach jego właściwości i są opatrzone podpisem i pieczęcią urzędową, nie wymagają uwierzelnienia do użycia przed sądami i innymi organami drugiej Umawiającej się Strony.
2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się również do odpisów dokumentów publicznych, uwierzelnionych przez sąd lub inny właściwy organ państwowy.
3. Dokumenty wydane lub uwierzelnione przez organ jednej Umawiającej się Strony, które zgodnie z prawem tej Strony mają na jej obszarze moc dokumentów publicznych, posiadają również na obszarze drugiej Umawiającej się Strony moc dokumentów publicznych.

Artykuł 62 Dokumenty prywatne, uwierzelnione przez sąd lub inny właściwy organ jednej Umawiającej się Strony, nie wymagają dalszego uwierzelnienia do użycia przed sądami i innymi organami drugiej Umawiającej się Strony.

Część IV. Sprawy karne.

Rozdział 1. Udzielanie pomocy prawnej i dokonywanie doręczeń.

Artykuł 63

1. Sądy Umawiających się Stron na wniosek udzielają sobie pomocy prawnej i dokonują doręczeń w sprawach karnych.
2. Pomoc prawna obejmuje w szczególności wykonywanie czynności dochodzenia i śledztwa, jak: przesłuchiwanie podejrzanego, świadków i biegłych, oględziny, rewizja, odebranie rzeczy oraz przekazywanie akt i przedmiotów odnoszących się do określonego przestępstwa. Jednakże akta te i przedmioty zostaną przekazane tylko wówczas, jeżeli znajdują się w posiadaniu organów Strony wezwanej i jeżeli nie sprzeciwiają się temu szczególne przyczyny, należy je zwrócić niezwłocznie po wykorzystaniu.

Artykuł 64 Nie udziela się pomocy prawnej ani nie dokonuje się doręczeń, jeżeli czyn będący przedmiotem postępowania karnego nie jest sędownie karalny na podstawie prawa strony wezwanej. Nie udziela się również pomocy prawnej ani nie dokonuje doręczeń, jeżeli chodzi o tego rodzaju przestępstwa, za które wydanie nie jest dopuszczalne. Za przestępstwa takie nie uważa się czynów, które w myśl artykułu 74 ustęp 1 nie mogą być podstawą wydania.

Artykuł 65 Udzielenia pomocy prawnej i doręczenia można odmówić, jeżeli:

a)

Strona wezwana uważa, że zagrażałoby to jej suwerenności lub bezpieczeństwu;

b)

podejrzany lub oskarżony jest obywatelem Strony wezwanej i nie przebywa na obszarze Strony wzywającej.

Artykuł 66

1. Osoba, bez względu na jej obywatelstwo, która przyjmie na obszarze jednej Umawiającej się Strony wezwanie w określonej sprawie karnej lub cywilnej i stawi się dobrowolnie przed sądem drugiej Umawiającej się Strony jako świadek lub biegły, nie może być tam ścigana ani pozbawiona wolności z powodu wcześniej popełnionego przestępstwa lub wydanego wyroku bądź też jako współodpowiedzialna za przestępstwo będące przedmiotem postępowania, w którym osoba ta ma być przesłuchana jako świadek lub biegły. Przez przestępstwa rozumie się także czyny przestępne, z powodu których prowadziły postępowanie właściwe organy administracyjne, a przez wyroki również orzeczenia wydane w takim postępowaniu.

2. Jednakże osoba wymieniona w ustępie 1 traci tę ochronę, jeżeli nie opuści obszaru Umawiającej się Strony, przed której sądem stawiła się, w ciągu pięciu dni od czasu gdy sąd ten zawiadomił ją, że obecność jej stała się zbędna, i jeżeli miała rzeczywistą możliwość opuszczenia obszaru Strony wzywającej.

3. We wniosku o doręczenie wezwania wymienia się sumę, jaka będzie wypłacona na pokrycie kosztów podróży i pobytu. Sąd Umawiającej się Strony, od którego pochodzi wniosek, wypłaci na żądanie osoby wezwanej zaliczkę na częściowe pokrycie kosztów podróży i pobytu.

4. Świadkom przysługuje zwrot utraconego zarobku, biegłym zaś ponadto wynagrodzenie za wydanie opinii.

Artykuł 67

1. W przypadku gdy zachodzi konieczność bezpośredniego przesłuchania przez sąd jednej Umawiającej się Strony w charakterze biegłego lub świadka osoby pozbawionej wolności na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, można wystąpić z wnioskiem o czasowe wydanie tej osoby.

2. Wniosek zostanie wykonany, jeżeli wydanie nie będzie sprzeczne z postanowieniami artykułu 65 pkt a) i jeżeli osoba, której wydanie dotyczy, wyrazi na nie zgodę. Osoba wydana czasowo powinna być odesłana niezwłocznie po dokonaniu czynności, dla których nastąpiło wydanie. Osoba ta korzysta z ochrony przewidzianej w artykule 66 ustęp 1.

3. Na warunkach przewidzianych w niniejszym artykule można wyrazić zgodę na tranzyt osoby zatrzymanej w trzecim państwie przez obszar jednej z Umawiających się Stron celem przesłuchania na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 68

1. Na wniosek jednej Umawiającej się Strony druga Umawiająca się Strona zwróci, również w przypadkach, gdy wydanie przestępcy jest niedopuszczalne, przedmioty odebrane od sprawcy przestępstwa na obszarze Strony wezwanej lub też przedmioty uzyskane przez niego jako ich równowartość. Prawa osób trzecich do przedmiotów podlegających wydaniu

pozostają nienaruszone i ocenia się je według prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze przedmioty te się znajdują.

2. Strona wezwana może czasowo zatrzymać przedmioty wymienione w ustępie 1, jeżeli są one niezbędne dla przeprowadzenia na jej obszarze postępowania karnego.

Artykuł 69 Do wniosków o udzielenie pomocy prawnej i doręczenie w sprawach karnych stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 12 ustęp 2 oraz artykułów 13-18.

Rozdział 2. Zawiadamianie o przestępstwach i skazaniach.

Artykuł 70

1. Umawiające się Strony udzielają sobie informacji o czynach przestępnych dokonanych na ich obszarze przez obywateli drugiej Strony, jeżeli po dokonaniu przestępstwa znaleźli się na obszarze swego Państwa.

2. Wraz z informacjami wymienionymi w ustępie 1 przekazuje się wszystkie posiadane środki dowodowe.

3. Strona, której obywatelem jest sprawca przestępstwa, zawiadamia drugą Umawiającą się Stronę, czy przeciwko sprawcy zostało wszczęte postępowanie karne i jakie są jego wyniki.

Artykuł 71 Właściwe centralne organy Umawiających się Stron:

a)

co trzy miesiące przesyłają sobie odpisy kart karnych z rejestru skazanych, dotyczących skazań prawomocnymi wyrokami obywateli drugiej Umawiającej się Strony;

b)

udzielają sobie informacji o późniejszych orzeczeniach, podlegających wpisaniu do rejestru skazanych, które dotyczą tychże wyroków;

c)

na prośbę, w poszczególnych przypadkach, przesyłają sobie odpisy sentencji orzeczeń wymienionych w punktach a) i b).

Artykuł 72 Umawiające się Strony na prośbę udzielają sobie w trybie przewidzianym w artykule 71 informacji o wpisach do rejestru skazanych:

a)

dotyczących obywateli Strony wzywającej;

b)

dotyczących innych osób, jeżeli przeciwko nim toczy się na obszarze Strony wzywającej postępowanie karne. Strona wezwana może odmówić udzielenia informacji, jeżeli osoba, której informacja ma dotyczyć, jest jej obywatelem.

Rozdział 3. Wydawanie i tranzyt osób ściganych lub skazanych.

Warunki wydania

Artykuł 73

Umawiające się Strony wydają sobie, stosownie do postanowień niniejszej Umowy, osoby, przeciwko którym na obszarze Strony wzywającej prowadzi się postępowanie karne albo w stosunku do których ma być wykonana kara na podstawie prawomocnego wyroku wydanego w wyniku takiego postępowania na obszarze Strony wzywającej.

Artykuł 74

1.

Wydanie następuje z powodu czynu przestępnego, za który według prawa obu Umawiających się Stron może być orzeczona kara pozbawienia wolności na okres dwóch lat lub kara surowsza.

2.

Jako uzasadnienie wniosku o wydanie wystarcza orzeczenie właściwego sądu, na mocy którego zastosowano areszt, wszczęto postępowanie, sporządzono akt oskarżenia, rozpisano listy gończe lub podjęto inne środki podobnego rodzaju. Orzeczenie to powinno zawierać opis czynu przestępnego, z powodu którego żąda się wydania, a także stan faktyczny, czas i miejsce dokonania tego czynu oraz prawną kwalifikację przestępstwa.

Artykuł 75

Pod warunkiem wymienionym w artykule 74 ustęp 1 Strona wezwana zezwoli również na wydanie osoby skazanej prawomocnym wyrokiem sądu Strony wzywającej na karę pozbawienia wolności na okres co najmniej sześciu miesięcy. Odpis sentencji prawomocnego wyroku jest dowodem uzasadniającym wniosek o wydanie bez względu na to, czy wyrok został wydany w obecności osoby, której dotyczy, czy też zaocznie.

Artykuł 76

Strona wezwana może odmówić wydania, jeżeli:

a)

przestępstwo, z powodu którego żąda się wydania, zostało dokonane na obszarze Strony wezwanej;

b)

żąda się wydania z powodu przestępstwa dokonanego na obszarze państwa trzeciego, a postępowanie zostało już tam prawomocnie zakończone.

Artykuł 77

Wniosku o wydanie nie uwzględnia się, jeżeli:

a)

osoba, której wydania się żąda, jest obywatelem Strony wezwanej;

b)

osoba, której wydania się żąda, została już prawomocnie skazana za to samo przestępstwo przez Sąd Strony wezwanej. Jednakże na wydanie można zezwolić, jeżeli na podstawie prawa Strony wezwanej istnieją warunki do wznowienia postępowania z powodu tego przestępstwa;

c)

ściganie lub wykonanie kary uległo przedawnieniu na podstawie prawa którejkolwiek z Umawiających się Stron;

d)

nie złożono wniosku lub skargi o ściganie karne w przypadkach, gdy, zgodnie z prawem którejkolwiek ze Stron, uzależnione jest od tego wszczęcie postępowania.

Artykuł 78

Strona wezwana nie nada obywatelstwa osobie, której wydania żąda druga Umawiająca się Strona lub odroczy rozpatrzenie sprawy nadania obywatelstwa do rozstrzygnięcia wniosku o wydanie, zwłaszcza jeżeli Strona wzywająca oświadczy, że wniosek o nadanie obywatelstwa złożono celem uniknięcia wydania.

Artykuł 79

Jeżeli z wnioskiem o wydanie wystąpi kilka państw z powodu tego samego lub różnych przestępstw, Strona wezwana rozstrzygnie, czyj wniosek uwzględni.

Artykuł 80

Całkowitą bądź częściową odmowę uwzględnienia wniosku o wydanie lub odroczenie załatwienia wniosku należy uzasadnić.

Postępowanie o wydanie

Artykuł 81

1.

Wniosek o wydanie przesyła się drogą dyplomatyczną. W tym samym trybie Umawiające się Strony porozumiewają się we wszystkich innych sprawach dotyczących wydania.

2.

Do wniosku o wydanie, oprócz dowodów przewidzianych w artykule 74 ustęp 2 oraz w artykule 75, należy dołączyć:

a)

dowody lub dane dotyczące obywatelstwa osoby, której wydania się żąda;

b)

dane i środki pozwalające stwierdzić tożsamość osoby, której wydania się żąda, a w miarę możliwości także inne dane umożliwiające szybkie odszukanie tej osoby, jeżeli nie została ona jeszcze zidentyfikowana na obszarze Strony wezwanej;

c)

tekst przepisów karnych dotyczących przestępstwa, z powodu którego żąda się wydania, obowiązujących zarówno na obszarze Strony wzywającej, jak i państwa, gdzie popełniono przestępstwo.

3.

Jeżeli wniosek o wydanie opiera się na postanowieniu artykułu 75, należy do niego dołączyć odpis sentencji prawomocnego wyroku.

4.

Do wniosku i załączników dołącza się tłumaczenie na język Strony wezwanej poświadczone w sposób określony w artykule 53 ustęp 3 punkt d). Załączniki przekazuje się w oryginale lub w uwierzytelnionym odpisie.

5.

Prawidłowość formy załączników ocenia się według prawa Strony wzywającej.

Artykuł 82

1.

Jeżeli spełnione są warunki wydania, wynikające z postanowień niniejszej Umowy, Strona wezwana powinna natychmiast po otrzymaniu wniosku przedsięwziąć niezbędne środki zmierzające do wykonania wniosku, a w szczególności do odszukania osoby, której wydania się żąda, oraz w razie potrzeby zarządzić niezwłoczne jej aresztowanie.

2.

W przypadku gdy na podstawie dokumentów załączonych do wniosku o wydanie nie można stwierdzić, czy warunki niezbędne do zezwolenia na wydanie zostały spełnione, wówczas Strona wezwana może zażądać od Strony wzywającej dostarczenia w określonym terminie uzupełniających danych i wyjaśnień. Termin ten może zostać przedłużony na wniosek Strony wzywającej.

3.

Postępowanie o wydanie ulegnie zawieszeniu, a osoba, której wydania żądano, zostanie zwolniona, jeżeli w określonym terminie Strona wzywająca nie zadośćuczyni żądaniu Strony wezwanej. Postępowanie o wydanie zostanie jednak podjęte po spełnieniu żądania Strony wezwanej.

Artykuł 83

1.

Na bezpośredni wniosek właściwego sądu jednej z Umawiających się Stron, przekazany pocztą lub telegraficznie, Strona wezwana, zgodnie ze swym prawem, zarządzi zastosowanie wobec osoby, której wydania zażądano, tymczasowych środków zapobiegających włącznie z aresztowaniem, jeżeli we wniosku będzie wskazane, że istnieje jeden z dokumentów wymaganych w myśl artykułu 74 ustęp 2 i artykułu 75, oraz będzie wymieniony organ, od którego ten dokument pochodzi, jak również numer i data tego dokumentu.

2.

Wniosek o wydanie przewidziany w ustępie 1 potwierdza się drogą dyplomatyczną.

3.

O zastosowaniu aresztu tymczasowego lub innych środków zapobiegających, jak również o przyczynach niewykonania wniosku, powiadamia się niezwłocznie Stronę wzywającą.

4.

Właściwe sądy jednej Umawiającej się Strony mogą nawet bez wniosku przewidzianego w ustępie 1 aresztować osobę przebywającą na obszarze tej Strony po uzyskaniu wiadomości, że zostało popełnione przestępstwo na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, za które w myśl niniejszej Umowy wydanie jest dopuszczalne. O aresztowaniu zawiadamia się niezwłocznie drugą Umawiającą się Stronę.

5.

Postępowanie o wydanie zawiesza się, jeżeli w terminie zakreślonym przez właściwy sąd Strony wezwanej nie będzie nadesłany wniosek o wydanie. Na uzasadnione żądanie Strony wzywającej termin ten może być przedłużony.

Artykuł 84

1.

Strona wezwana wyda orzeczenie w sprawie wniosku o wydanie również wówczas, jeżeli przeciwko osobie, której wydania żąda się, na obszarze Strony wezwanej toczy się postępowanie karne lub jeżeli osoba ta została skazana za inne przestępstwo. Jeżeli wniosek

o wydanie zostanie uwzględniony, wydanie odracza się do czasu odbycia przez tę osobę kary lub zakończenia postępowania w inny sposób.

2.

W przypadku określonym w ustępie 1 można osobę, której wydania się żąda, wydać tymczasowo Stronie wzywającej celem przeprowadzenia postępowania, jednakże Strona wzywająca odeśle tę osobę Stronie wezwanej najpóźniej po wydaniu wyroku w sprawie, dla której ją tymczasowo wydano, a w każdym razie nie później niż przed upływem trzech miesięcy od dnia przekazania.

Artykuł 85

1.

Zawiadamiając Stronę wzywającą o zezwoleniu na wydanie, Strona wezwana jednocześnie poda czas i miejsce, gdzie nastąpi przekazanie.

2.

Strona wzywająca, z wyjątkiem wypadku siły wyższej, powinna w określonym miejscu przejąć osobę podlegającą wydaniu najpóźniej w ciągu trzech dni od wyznaczonej daty. W przeciwnym przypadku osoba ta zostanie zwolniona.

Artykuł 86

1.

Wydanej osoby nie można ścigać ani nie można w stosunku do niej wykonać kary za przestępstwo popełnione przed wydaniem, jeżeli nie było ono podstawą wydania, ani też nie można jej z powodu tego przestępstwa wydać państwu trzeciemu w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub dla odbycia kary, jeżeli nie uzyska się w tej sprawie dodatkowego zezwolenia Umawiającej się Strony, która wyraziła zgodę na wydanie. Nie można odmówić zezwolenia, jeżeli chodzi o przestępstwo uzasadniające wydanie według postanowień niniejszej Umowy.

2.

Zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli wydana osoba nie opuści obszaru Strony, której ją wydano, po upływie miesiąca od dnia zakończenia postępowania karnego, a w razie skazania - po upływie miesiąca od daty odbycia lub darowania kary albo jeżeli ta osoba dobrowolnie powróci na obszar tej Strony. Do tego okresu nie zalicza się czasu, w ciągu którego osoba ta bez swej winy nie mogła opuścić obszaru tej Strony.

Artykuł 87

Strona wzywająca powiadomi Stronę wezwaną o wyniku postępowania karnego przeprowadzonego przeciwko wydanej osobie. Jeżeli zostanie wydany wyrok skazujący tę osobę odpis wyroku przesyła się Stronie wezwanej po jego uprawomocnieniu się.

Artykuł 88

1.

Umawiające się Strony przekazują sobie bez odrębnego wniosku w toku postępowania o wydanie:

a)

przedmioty mogące stanowić dowód w postępowaniu przeciwko osobie, której wniosek dotyczy. Strona wezwana może czasowo zatrzymać te przedmioty, jeżeli jest to konieczne dla prowadzenia innego postępowania karnego;

b)

wszelkie przedmioty znalezione przy osobie, której wydania żądano lub przy osobach trzecich, które ta osoba lub jej współnik uzyskali drogą przestępstwa, z powodu którego żąda się wydania, albo stanowią równowartość przedmiotów uzyskanych drogą przestępstwa lub wynagrodzenie za jego popełnienie.

2.

Przedmioty te przekazuje się Stronie wzywającej jednocześnie z wydaniem osoby lub dodatkowo, jeżeli jednoczesne przekazanie było niemożliwe. Podobnie należy postąpić, jeżeli wydanie nie nastąpiło wskutek śmierci lub ucieczki żądanej osoby.

3.

Prawa osób trzecich do przekazanych przedmiotów pozostają nienaruszone i ocenia się je według prawa Strony, na której obszarze przedmioty się znajdują. Po zakończeniu postępowania karnego należy zwrócić je bez odszkodowania osobie uprawnionej za pośrednictwem właściwych organów. Jeżeli nie można ustalić tej osoby, należy je zwrócić bez odszkodowania Stronie wezwanej.

4.

Przepisu artykułu 92 nie stosuje się do zwrotu tych przedmiotów.

Artykuł 89

Jeżeli wydana osoba uchyli się od postępowania karnego i wróci na obszar Strony wezwanej, zostanie ona na nowy wniosek wydana bez ponownego przeprowadzenia postępowania o wydanie.

Tranzyt

Artykuł 90

1.

Każda Umawiająca się Strona na wniosek zezwoli na tranzyt przez swój obszar osoby wydanej drugiej Umawiającej się Stronie przez państwo trzecie. Strona wezwana może odmówić zezwolenia na tranzyt osoby, co do której nie zachodzą warunki wydania przewidziane w niniejszej Umowie.

2.

Wniosek o zezwolenie na tranzyt kieruje się w trybie określonym w artykule 81 ustęp 1.

3.

Strona wezwana wyda zezwolenie na dokonanie tranzytu w taki sposób, jaki uzna za właściwy.

Artykuł 91

Koszty związane z wydaniem ponosi Umawiająca się Strona, na której obszarze powstały. Koszty tranzytu ponosi Strona wzywająca.

. Warunki wydania.

Artykuł 73 Umawiające się Strony wydają sobie, stosownie do postanowień niniejszej Umowy, osoby, przeciwko którym na obszarze Strony wzywającej prowadzi się postępowanie karne albo w stosunku do których ma być wykonana kara na podstawie prawomocnego wyroku wydanego w wyniku takiego postępowania na obszarze Strony wzywającej.

Artykuł 74

1. Wydanie następuje z powodu czynu przestępnego, za który według prawa obu Umawiających się Stron może być orzeczona kara pozbawienia wolności na okres dwóch lat lub kara surowsza.

2. Jako uzasadnienie wniosku o wydanie wystarcza orzeczenie właściwego sądu, na mocy którego zastosowano areszt, wszczęto postępowanie, sporządzono akt oskarżenia, rozpisano listy gończe lub podjęto inne środki podobnego rodzaju. Orzeczenie to powinno zawierać opis czynu przestępnego, z powodu którego żąda się wydania, a także stan faktyczny, czas i miejsce dokonania tego czynu oraz prawną kwalifikację przestępstwa.

Artykuł 75 Pod warunkiem wymienionym w artykule 74 ustęp 1 Strona wezwana zezwoli również na wydanie osoby skazanej prawomocnym wyrokiem sądu Strony wzywającej na karę pozbawienia wolności na okres co najmniej sześciu miesięcy. Odpis sentencji prawomocnego wyroku jest dowodem uzasadniającym wniosek o wydanie bez względu na to, czy wyrok został wydany w obecności osoby, której dotyczy, czy też zaocznie.

Artykuł 76 Strona wezwana może odmówić wydania, jeżeli:

a)

przestępstwo, z powodu którego żąda się wydania, zostało dokonane na obszarze Strony wezwanej;

b)

żąda się wydania z powodu przestępstwa dokonanego na obszarze państwa trzeciego, a postępowanie zostało już tam prawomocnie zakończone.

Artykuł 77 Wniosku o wydanie nie uwzględnia się, jeżeli:

a)

osoba, której wydania się żąda, jest obywatelem Strony wezwanej;

b)

osoba, której wydania się żąda, została już prawomocnie skazana za to samo przestępstwo przez Sąd Strony wezwanej. Jednakże na wydanie można zezwolić, jeżeli na podstawie prawa Strony wezwanej istnieją warunki do wznowienia postępowania z powodu tego przestępstwa;

c)

ściganie lub wykonanie kary uległo przedawnieniu na podstawie prawa którejkolwiek z Umawiających się Stron;

d)

nie złożono wniosku lub skargi o ściganie karne w przypadkach, gdy, zgodnie z prawem którejkolwiek ze Stron, uzależnione jest od tego wszczęcie postępowania.

Artykuł 78 Strona wezwana nie nada obywatelstwa osobie, której wydania żąda druga Umawiająca się Strona lub odroczy rozpatrzenie sprawy nadania obywatelstwa do rozstrzygnięcia wniosku o wydanie, zwłaszcza jeżeli Strona wzywająca oświadczy, że wniosek o nadanie obywatelstwa złożono celem uniknięcia wydania.

Artykuł 79 Jeżeli z wnioskiem o wydanie wystąpi kilka państw z powodu tego samego lub różnych przestępstw, Strona wezwana rozstrzygnie, czyj wniosek uwzględni.

Artykuł 80 Całkowitą bądź częściową odmowę uwzględnienia wniosku o wydanie lub odroczenie załatwienia wniosku należy uzasadnić.

. Postępowanie o wydanie.

Artykuł 81

1. Wniosek o wydanie przesyła się drogą dyplomatyczną. W tym samym trybie Umawiające się Strony porozumiewają się we wszystkich innych sprawach dotyczących wydania.

2. Do wniosku o wydanie, oprócz dowodów przewidzianych w artykule 74 ustęp 2 oraz w artykule 75, należy dołączyć:

a)

dowody lub dane dotyczące obywatelstwa osoby, której wydania się żąda;

b)

dane i środki pozwalające stwierdzić tożsamość osoby, której wydania się żąda, a w miarę możliwości także inne dane umożliwiające szybkie odszukanie tej osoby, jeżeli nie została ona jeszcze zidentyfikowana na obszarze Strony wezwanej;

c)

tekst przepisów karnych dotyczących przestępstwa, z powodu którego żąda się wydania, obowiązujących zarówno na obszarze Strony wzywającej, jak i państwa, gdzie popełniono przestępstwo.

3. Jeżeli wniosek o wydanie opiera się na postanowieniu artykułu 75, należy do niego dołączyć odpis sentencji prawomocnego wyroku.

4. Do wniosku i załączników dołącza się tłumaczenie na język Strony wezwanej poświadczone w sposób określony w artykule 53 ustęp 3 punkt d). Załączniki przekazuje się w oryginale lub w uwierzytelnionym odpisie.

5. Prawidłowość formy załączników ocenia się według prawa Strony wzywającej.

Artykuł 82

1. Jeżeli spełnione są warunki wydania, wynikające z postanowień niniejszej Umowy, Strona wezwana powinna natychmiast po otrzymaniu wniosku przedsięwziąć niezbędne środki zmierzające do wykonania wniosku, a w szczególności do odszukania osoby, której wydania się żąda, oraz w razie potrzeby zarządzić niezwłoczne jej aresztowanie.

2. W przypadku gdy na podstawie dokumentów załączonych do wniosku o wydanie nie można stwierdzić, czy warunki niezbędne do zezwolenia na wydanie zostały spełnione, wówczas Strona wezwana może zażądać od Strony wzywającej dostarczenia w określonym terminie uzupełniających danych i wyjaśnień. Termin ten może zostać przedłużony na wniosek Strony wzywającej.

3. Postępowanie o wydanie ulegnie zawieszeniu, a osoba, której wydania żądano, zostanie zwolniona, jeżeli w określonym terminie Strona wzywająca nie zadośćuczyni żądaniu Strony wezwanej. Postępowanie o wydanie zostanie jednak podjęte po spełnieniu żądania Strony wezwanej.

Artykuł 83

1. Na bezpośredni wniosek właściwego sądu jednej z Umawiających się Stron, przekazany pocztą lub telegraficznie, Strona wezwana, zgodnie ze swym prawem, zarządzi zastosowanie wobec osoby, której wydania zażądano, tymczasowych środków zapobiegających włącznie z aresztowaniem, jeżeli we wniosku będzie wskazane, że istnieje jeden z dokumentów wymaganych w myśl artykułu 74 ustęp 2 i artykułu 75, oraz będzie wymieniony organ, od którego ten dokument pochodzi, jak również numer i data tego dokumentu.

2. Wniosek o wydanie przewidziany w ustępie 1 potwierdza się drogą dyplomatyczną.
3. O zastosowaniu aresztu tymczasowego lub innych środków zapobiegających, jak również o przyczynach niewykonania wniosku, powiadamia się niezwłocznie Stronę wzywającą.
4. Właściwe sądy jednej Umawiającej się Strony mogą nawet bez wniosku przewidzianego w ustępie 1 aresztować osobę przebywającą na obszarze tej Strony po uzyskaniu wiadomości, że zostało popełnione przestępstwo na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, za które w myśl niniejszej Umowy wydanie jest dopuszczalne. O aresztowaniu zawiadamia się niezwłocznie drugą Umawiającą się Stronę.
5. Postępowanie o wydanie zawiesza się, jeżeli w terminie określonym przez właściwy sąd Strony wezwanej nie będzie nadesłany wniosek o wydanie. Na uzasadnione żądanie Strony wzywającej termin ten może być przedłużony.

Artykuł 84

1. Strona wezwana wyda orzeczenie w sprawie wniosku o wydanie również wówczas, jeżeli przeciwko osobie, której wydania żąda się, na obszarze Strony wezwanej toczy się postępowanie karne lub jeżeli osoba ta została skazana za inne przestępstwo. Jeżeli wniosek o wydanie zostanie uwzględniony, wydanie odracza się do czasu odbycia przez tę osobę kary lub zakończenia postępowania w inny sposób.
2. W przypadku określonym w ustępie 1 można osobę, której wydania się żąda, wydać tymczasowo Stronie wzywającej celem przeprowadzenia postępowania, jednakże Strona wzywająca odeśle tę osobę Stronie wezwanej najpóźniej po wydaniu wyroku w sprawie, dla której ją tymczasowo wydano, a w każdym razie nie później niż przed upływem trzech miesięcy od dnia przekazania.

Artykuł 85

1. Zawiadamiając Stronę wzywającą o zezwoleniu na wydanie, Strona wezwana jednocześnie poda czas i miejsce, gdzie nastąpi przekazanie.
2. Strona wzywająca, z wyjątkiem wypadku siły wyższej, powinna w określonym miejscu przejąć osobę podlegającą wydaniu najpóźniej w ciągu trzech dni od wyznaczonej daty. W przeciwnym przypadku osoba ta zostanie zwolniona.

Artykuł 86

1. Wydanej osoby nie można ścigać ani nie można w stosunku do niej wykonać kary za przestępstwo popełnione przed wydaniem, jeżeli nie było ono podstawą wydania, ani też nie można jej z powodu tego przestępstwa wydać państwu trzeciemu w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub dla odbycia kary, jeżeli nie uzyska się w tej sprawie dodatkowego zezwolenia Umawiającej się Strony, która wyraziła zgodę na wydanie. Nie można odmówić zezwolenia, jeżeli chodzi o przestępstwo uzasadniające wydanie według postanowień niniejszej Umowy.
2. Zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli wydana osoba nie opuści obszaru Strony, której ją wydano, po upływie miesiąca od dnia zakończenia postępowania karnego, a w razie skazania - po upływie miesiąca od daty odbycia lub darowania kary albo jeżeli ta osoba dobrowolnie powróci na obszar tej Strony. Do tego okresu nie zalicza się czasu, w ciągu którego osoba ta bez swej winy nie mogła opuścić obszaru tej Strony.

Artykuł 87 Strona wzywająca powiadomi Stronę wezwaną o wyniku postępowania karnego przeprowadzonego przeciwko wydanej osobie. Jeżeli zostanie wydany wyrok skazujący tę osobę odpis wyroku przesyła się Stronie wezwanej po jego uprawomocnieniu się.

Artykuł 88

1. Umawiające się Strony przekazują sobie bez odrębnego wniosku w toku postępowania o wydanie:

a)

przedmioty mogące stanowić dowód w postępowaniu przeciwko osobie, której wniosek dotyczy. Strona wezwana może czasowo zatrzymać te przedmioty, jeżeli jest to konieczne dla prowadzenia innego postępowania karnego;

b)

wszelkie przedmioty znalezione przy osobie, której wydania żądano lub przy osobach trzecich, które ta osoba lub jej wspólnik uzyskali drogą przestępstwa, z powodu którego żąda się wydania, albo stanowią równowartość przedmiotów uzyskanych drogą przestępstwa lub wynagrodzenie za jego popełnienie.

2. Przedmioty te przekazuje się Stronie wzywającej jednocześnie z wydaniem osoby lub dodatkowo, jeżeli jednoczesne przekazanie było niemożliwe. Podobnie należy postąpić, jeżeli wydanie nie nastąpiło wskutek śmierci lub uciezki żądanej osoby.

3. Prawa osób trzecich do przekazanych przedmiotów pozostają nienaruszone i ocenia się je według prawa Strony, na której obszarze przedmioty się znajdują. Po zakończeniu postępowania karnego należy zwrócić je bez odszkodowania osobie uprawnionej za pośrednictwem właściwych organów. Jeżeli nie można ustalić tej osoby, należy je zwrócić bez odszkodowania Stronie wezwanej.

4. Przepisu artykułu 92 nie stosuje się do zwrotu tych przedmiotów.

Artykuł 89 Jeżeli wydana osoba uchyli się od postępowania karnego i wróci na obszar Strony wezwanej, zostanie ona na nowy wniosek wydana bez ponownego przeprowadzenia postępowania o wydanie.

. Tranzyt.

Artykuł 90

1. Każda Umawiająca się Strona na wniosek zezwoli na tranzyt przez swój obszar osoby wydanej drugiej Umawiającej się Stronie przez państwo trzecie. Strona wezwana może odmówić zezwolenia na tranzyt osoby, co do której nie zachodzą warunki wydania przewidziane w niniejszej Umowie.

2. Wniosek o zezwolenie na tranzyt kieruje się w trybie określonym w artykule 81 ustęp 1.

3. Strona wezwana wyda zezwolenie na dokonanie tranzytu w taki sposób, jaki uzna za właściwy.

Artykuł 91 Koszty związane z wydaniem ponosi Umawiająca się Strona, na której obszarze powstały. Koszty tranzytu ponosi Strona wzywająca.

Część V. Postanowienia końcowe.

Artykuł 92 Postanowienia niniejszej Umowy nie naruszają obowiązujących na obszarze obu Umawiających się Stron przepisów o przekazywaniu pieniędzy oraz o wwozie i wywozie przedmiotów.

Artykuł 93 We wszelkich kwestiach wynikających przy stosowaniu niniejszej Umowy Umawiające się Strony porozumiewają się drogą dyplomatyczną.

Artykuł 94 Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Belgradzie.

Artykuł 95 Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy traci moc umowa między Umawiającymi się Stronami dotycząca stosunków prawnych ich obywateli, podpisana w Belgradzie dnia 4 maja 1923 roku.

Artykuł 96 Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony i zachowuje moc obowiązującą do upływu jednego roku od dnia wypowiedzenia jej drogą notyfikacji przez jedną z Umawiających się Stron.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 6 lutego 1960 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i serbo-chorwackim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszą Umowę i zaopatrzyli ją pieczęciami.

Strona główna - <http://alimenty.net>